

Lausunto Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan jätetaksaluonnoksesta

Tekninen lautakunta 05.11.2025 § 73

404/02.05.00.00/2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on käsitellyt kokouksessaan 2.10.2025 § 23 Ylä-Savon jätetaksan luonnosta. Luonnos on asetettu nähtäville 3.10 - 4.11.2025 väliseksi ajaksi. Jätelain 79 §:n mukaan jätemaksun perusteista määrätään kunnan hyväksymässä jätetaksassa. Jätehuoltolautakunta päättää taksan hyväksymisestä nähtävillä olon jälkeen.

Jätetaksaan ehdotetaan korotuksia 1.1.2026 alkaen yleisen indeksitarkistuksen vuoksi. Korotusesitysten myötä kotitalouden jätemaksu nousisi noin 5 %. Lisäksi kunnan järjestämän jätteiden kuljetusten osalta kuljetusmaksuja esitetään tarkisteltavaksi.

Kunnallinen jätehuolto on rahoitettava jätelain 78 §:n perusteella kokonaan palveluista perittävillä maksuilla eli verovaraja ei voi palvelujen toteuttamiseen käyttää. Jätelaissa on säädetty myös aiheuttamisperiaatteesta (20 §), jonka mukaan jätteen tuottaja tai haltija vastaa jätehuollon kustannuksista. Nämä säännökset edellyttävät jätetaksan kustannusvastaavuutta. Jätelaksuilla katetaan kaikki kunnallisen jäteyhtiön, Ylä-Savon jätehuollon, järjestämät lakisääteiset jätehuoltopalvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen ja investoinnit. Myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen eli jätehuoltolautakunnan kustannukset katetaan jätemaksuilla.

Muutokset aiemmin hyväksytyyn jätetaksaan

Sekajäte energiaksi

Sekajäte, energiaksi vastaanottohintaan esitetään noin 5,36 %:n korotusta 1.1.2026 alkaen. Korotuksen myötä sekajäte, energiaksi vastaanottohinta nousee hinnasta 280,00 €/tn hintaan 295,00 €/tn (alv. 0 %). Korotuksen myötä sekajäteastian tyhjennyksen astiakohtainen jätemaksu nousee jäteastian koosta (120-660 litraa) riippuen noin 0,27-1,12 euroa/tyhjennys (alv. 25,5 %).

Pakkausjätteet ja pienmetalli

Pakkausjätteiden kiinteistöittäinen erilliskeräys kotitalouksista hoidetaan jätelain mukaisesti yhteistoiminnassa kuntien ja pakkausten tuottajien kesken. Yhteistoiminta tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnallinen jäteyhtiö huolehtii pakkausjätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta kiinteistöiltä, kun taas pakkaustuottajat huolehtivat pakkausjätteiden käsittelystä.

Pakkausjätteiden eli kartonki-, muovi- ja lasipakkausten sekä pienmetallin kuljetusosaan esitetään noin 3,87-4,01 % korotuksia kustannusindeksiin perustuen sekä kuljetusosuuteen sisällytettyihin jäteastiapesuihin perustuen.

Asuinkiinteistöjen pakkausjätteiden tyhjennyshintaan vaikuttaa pakkausten tuottajayhteisöjen pakkausmateriaaleittain maksamat korvaukset, jotka on huomioitu täysimääräisesti jätemaksuissa. Koska pakkausten tuottajayhteisöjen korvaukset kohdistetaan ainoastaan asuinkiinteistöille, muille jätelain 32 §, 32 a § ja 33 §:n soveltamisalan piiriin kuuluville kiinteistöille on taksassa erillinen tyhjennyshinta.

Muut vastaanotettavat jätejakeet

Luonnoksessa esitetään lisäksi kustannusindeksiin perustuvia korotuksia myös eräiden vastaanotettavien jätejakeiden vastaanottohintoihin.

Lisäpalvelujen maksut

Taksassa on määritelty erilliset maksut asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluille. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi. Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi kustannusvastaavasti. Maksu jäteastioiden sisäpintojen pesusta on poistettu, sillä pesu on sisällytetty jäteastioide tyhjennysten kuljetusosuuteen.

Biojätteet

Biojätteiden maksua ei tarvitse korottaa, sillä biojätekeräykseen liittyneiden kiinteistöjen määrä on lisääntynyt, jolloin yksikkökustannus laskee, joten biojäteastioiden pesujen osuus ei nosta biojättemaksuja.

Jätehuollon kustannukset ovat nousseet isohkoin harppauksin viime vuosina ja nousupainetta lieene merkittävässä määrin jatkossakin. Yrityksen toiminta-alueen pienenus ja väestön väheneminen aiheuttavat ongelman kustannuksien kattamisen rakenteessa. Erilaisten vaatimusten täyttämiseksi tarvittaneen rahoitusta myös tuleviin investointeihin varautumista Ylä-Savon Jätehuollon alueella. Huomion arvoista on, että indeksit eivät viimeisen vuoden aikana ole nousseet 5 % luokkaa, vaikka hintojen nostoa sillä perusteellaankin.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta toimii lisälmen kaupungin alla ja jätehuollon palveluita tuottaa Ylä-Savon Jätehuolto Oy. Näissä on mukana kaikkiaan seitsemän kuntaa. Korotuksiin liittyvässä vaikutusten arvioinnissa asiaa on ilmeisen selvästi katsottu kovin lisälmä lähtöisesti.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta toteaa, että Lapinlahden kunnalla ei ole huomautettavaa jätetaksaluonnoksesta. Todetaan myös, että jatkuvaan merkittävään kustannusten kasvuun tulee kiinnittää huomiota ja etsiä ratkaisuja kustannusten hillitsemiseksi. Kustannusten kasvu pitkällä tähtäimellä ei ole hyväksyttävää.

Päätös

Tekninen lautakunta totesi, että Lapinlahden kunnalla ei ole huomautettavaa jätetaksaluonnoksesta. Totesi myös, että jatkuvaan merkittävään kustannusten kasvuun tulee kiinnittää huomiota ja etsiä ratkaisuja kustannusten hillitsemiseksi. Kustannusten kasvu pitkällä tähtäimellä ei ole hyväksyttävää.